

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BIAŁYSTOK**

z dnia 2019 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy, położonej w Białymstoku na osiedlach: nr 11 – Piasta I i nr 13 – Skorupy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) uchwala się, co następuje:

§ 1. Ulicy położonej w Białymstoku na osiedlach: nr 11 – Piasta I i nr 13 – Skorupy, w obrębach: nr 17 – Bojary i nr 19 – Skorupy, obejmującej działki oznaczone kolorem żółtym na mapie stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały, nadaje się nazwę – **100-lecia Praw Kobiet**.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XLIX/745/18 Rady Miasta Białystok z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie nadania nazwy ulicy, położonej w Białymstoku na osiedlach: nr 11 – Piasta I i nr 13 – Skorupy (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2018 r. poz. 2136).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Łukasz Prokorym

z dnia.....2019 r.

UZASADNIENIE

Nadanie ulicy nazwy 100 – lecie Praw Kobiet, która to nazwa zastąpi przyjętą nazwę „mjr. Zygmunta Szendzielarza ps. Łupaszka” jest próbą naprawienia niefortunnie przeprowadzonej procedury nazwania ulicy tym imieniem. Procedura ta została przeprowadzona w sposób pośpieszny, bez przeprowadzenia konsultacji społecznych i dogłębnej historycznej analizy.

Nadanie nazwy ulicy wywołało szereg protestów zarówno w postaci pism skierowanych do Przewodniczącego Rady Miasta Białystok oraz Rady Miasta Białystok. Spotkała się też z szeroko wyrażanymi głosami oburzenia w mediach publicznych oraz społecznościowych. Co gorsze, na przedmiotowej ulicy doszło nawet do aktów wandalizmu zniesławiających postać mjr. Zygmunta Szendzielarza. Powyższe wydarzenia wyraźnie wskazują, iż postać mjr. Zygmunta Szendzielarza ps. Łupaszka jest nieakceptowana przez część mieszkańców Białegostoku i wzbudza liczne kontrowersje.

Mjr. Zygmunt Szendzielarz ps. „Łupaszka” – dowódca V Brygady Wileńskiej - to postać niejednoznaczna. W swoim życiorysie, oprócz czynów chwalebnych, ma także czarne karty związane z ofiarami wśród ludności cywilnej. Z dokumentów historycznych wynika, iż w 1944 roku na jego rozkaz dokonano pacyfikacji litewskiej wsi Dubinka, gdzie zginęło 27 osób, w tym kobiety i dzieci. Do podobnej sytuacji doszło w roku 1945-tym na ternie Polski we wsi Potoka (obecna gmina Michałowo), gdzie oddział Zygmunta Błażewicza ps. "Zygmunt" zamordował - zastrzelił w dniu 16 maja czterech dorosłych mieszkańców tej wsi, a następnie w dniu 22 maja całkowicie spalił tę wieś. Pożar spowodował śmierć trójki małych dzieci i jednej osoby dorosłej. Ten sam oddział spalił wieś Zanie w powiecie hajnowskim. Oddział ten podlegał majorowi Zygmuntowi Szendzielarzowi ps. "Łupaszka".

Do dziś wśród historyków trwa dyskusja co do jednoznacznej pozytywnej oceny mjr. Zygmunta Szendzielarza ps. „Łupaszka”, pod którego komendą działał wspomniany wyżej oddział Zygmunta Błażewicza.

Ponadto do Rady Miasta Białystok w dniu 8 marca 2019 r. wpłynęła petycja Mieszkanek i Mieszkańców Białegostoku w sprawie zmiany nazwy ulicy położonej w Białymstoku na osiedlach: nr 11 I - Piasta i nr 13 – Skorupy, noszącej obecnie nazwę mjr. Zygmunta Szendzielarza ps. „Łupaszka” na „100-lecia Praw Kobiet”.

26 stycznia 2019 r minęła setna rocznica pierwszych wyborów parlamentarnych, w których kobiety i mężczyźni w odrodzonej Polsce po raz pierwszy wzięli udział na równych prawach. 28 listopada 1918 r. Naczelnik Państwa Polskiego Józef Piłsudski podpisał dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego, w którym nadał wszystkim Polakom czynne i bierne prawo wyborcze. Było to wydarzenie na skalę światową. Polska była jednym z pierwszych krajów Europy jak i na świecie gdzie kobietom zostały przyznane prawa wyborcze. 100-lecie Praw Kobiet to wydarzenie, które powinno zostać godnie upamiętnione w przestrzeni miejskiej. Autorzy petycji uważają, że bardzo ważne jest uhonorowanie trudu i walki setek tysięcy kobiet o równe prawa.

Właściwym więc jest odłożenie decyzji o nadania imienia ulicy mjr. Zygmunta Szendzielarza ps. Łupaszka do czasu jednoznacznego określenia jego postaci przez historyków, tak aby patroni białostockich ulic byli postaciami, które łączą a nie dzielą. Zmiana nazwy ulicy, która budzi duży sprzeciw części mieszkańców Białegostoku i zastąpienie jej nazwą upamiętniającą ważne historyczne wydarzenie leży w społecznym interesie. Przyjęcie nazwy ulicy „100- lecia Praw Kobiet” wydaje się w tym momencie najlepszym rozwiązaniem.

Wobec powyższego, podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.